

Program kurs och avtalskonferens 17-18 januari 2018

Tisdagen den 17 januari

- 10.00 Avfärd från Cityterminalen
10.45 Välkomstkaffe och smörgås
11.00 **Jonas Nordling**, förbundsordförande, hälsar välkommen.
Presentation av program, praktisk information samt val av valnämnd,
Johan Lif, förhandlingschef.
11.15 Vad händer med de kollektivavtalade försäkringarna (ITP och TFA) och vad händer med arbetsmiljön i journalistbranschen,
Johan Lif, förhandlingschef.
12.00 Ny handledning om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön,
Anna Häggblom, ombudsman/förhandlare
12.45 Lunch
13.45 Skyddsombudens rättigheter och möjligheter att påverka,
Maria Steinberg, jur.dr och universitetslektor i arbetsrätt vid Örebro universitet
14.45 Kaffepaus
15.15 Fortsättning skyddsombudens rättigheter och möjligheter att påverka
16.00 Paus
16.15 Vikten av ständig rekrytering,
Jacob Lapidus, kommunikationsansvarig
16.30 Arbetet i avtalsdelegationen,
Ulrica Widsell, vice ordförande
17.00 Så tänker Medieföretagen inför avtalsrörelsen 2017,
Bengt Ottosson, ordförande Medieföretagen, och **Hans O Andersson**, förhandlingschef Medieföretagen. Samtalet leds av **Jonas Nordling**, ordförande
19.30 Middag
21.30 Vickning/Mingel

Onsdagen den 18 januari

- 9.00 Avtalsrörelsen 2017 samt val av avtalsdelegation,
Jonas Nordling, ordförande.
- 10.00 Gruppvisa diskussioner om avtalskrav
- 11.30 Lunch
- 12.30 Diskussioner i plenum om prioriterade avtalskrav
- 13.30 Paus
- 14.00 Fastställande av vilka krav som ska skickas till
avtalsdelegationen.
- 14.30 Kaffepaus
- 15.00 Sammanfattning av vilka krav som ska skickas till
avtalsdelegationen.
- 16.00 Avfärd från Djurö

AVTAL 2017

Underlag inför avtalskonferensen

Hej och välkomna till Journalistförbundets kurs och avtalskonferens 2017!

Vi är glada över att vi är så många som tagit möjligheten att gemensamt diskutera villkoren i våra kollektivavtal. Vi kommer att ägna den första av dessa två dagar åt en facklig utbildning – främst kring arbetsmiljöfrågor – och den andra dagen åt en konferens inför 2017 års avtalsrörelse.

I detta underlag finns en genomgång av några av de frågor som har betydelse inför årets avtalsförhandlingar.

Trots att 2016 års avtal var ettårigt var det en avtalsrörelse där vi försökte ta ett grepp om flera viktiga frågor. Inte minst gällde detta villkoren för våra bemanningsanställda. Även frågan om hur våra löneavtal ska vara konstruerade var en viktig fråga. När vi nu ser tillbaka på den avtalsrörelsen kan vi konstatera att vi träffade uppgörelser i båda dessa delar som inneburit att vi flyttat fram våra positioner.

Inför 2017 års förhandlingar finns ytterligare viktiga frågor att diskutera. Det gäller inte minst hur våra kollektivavtal ska vara konstruerade för att möta mediebranschens utmaningar. Hur får vi avtal som både är anpassade inför framtiden och som slår vakt om de framsteg som våra medlemmar tillkämpat ända sedan Journalistförbundet träffade sitt första kollektivavtal för mer än 60 år sedan.

Vi är stolta över att vi har så många engagerade förtroendevalda som vill bidra till den diskussionen

Jonas Nordling
Förbundsordförande

Ulrica Widsell
Vice förbundsordförande

Johan Lif
Förhandlingschef

Katarina Dahlskog
Förbundsjurist

Bemanning på lika villkor

Den högst prioriterade frågan i Journalistförbundets avtalsrörelse 2016 var villkoren för mediebranschens bemanningsanställda. Under loppet av mindre än tio år har det inom dagspressbranschen utvecklats en för svensk arbetsmarknad unik konstruktion att låta stora koncerner bilda egna bemanningsbolag, för att sedan hyra in sin arbetskraft därifrån, företrädesvis till stadigvarande arbete. Dessa ”bemanningsanställda” har då kommit att omfattas av villkoren i Journalistförbundets och Medieföretagens bemanningsavtal, snarare än det annars gängse dagspressavtalet.

Drivkraften bakom koncernernas agerande har varierat. I vissa fall har det handlat om att villkoren i bemanningsavtalet setts som mer fördelaktiga ur arbetsgivarsynpunkt, i andra fall har det snarast handlat om flexibiliteten i att kunna ha delar av personalstyrkan anställd i ett separat bolag – och frågan om kollektivavtal har varit av underordnad betydelse. I vilket fall har konstruktionen under många år underbyggt ett missnöje bland företagets anställda.

Journalistförbundet har försökt hantera frågan på olika sätt. Avtalsrörelsen 2016 gick vi fram med ett krav om att bemanningsavtalet skulle skrivas om så att det uttryckligen inte skulle kunna omfatta dessa ”koncerninterna” konstruktioner. Dagspresskoncernernas ”bemanningsbolag” skulle således, enligt vårt krav, i stället bli bundna av samma avtal – dagspressavtalet – som sina moderbolag.

Förhandlingarna resulterade i en skrivning, som innebär att journalister som är ”permanent” inhyrda i kundföretagen (”medarbetare ... som hyrs ut koncerninternt med placering på vakantsatta tjänster i den ordinarie organisationen inom det inhyrande koncernföretaget”) ska omfattas av dagspressavtalet. Övriga inhyrda journalister, som fyller mer tillfälliga behov genom att exempelvis hoppa in på vikariatsutrymmen, ska även fortsättningsvis kunna omfattas av bemanningsavtalet. Lösningen ska realiseras genom lokala avtal. De centrala parternas avtalsråd ska fungera konsultativt för att hjälpa de lokala avtalen att komma på plats.

I skrivande stund är de lokala avtalsförhandlingarna avslutade, eller nästintill avslutade, på de tre berörda företagen (Mittmedia Kompetens, Schibsted Media och Marieberg Media). Att utvärdera lösningen låter sig därför ännu inte göras.

Public service-avtalet

Avtalsrörelsen för public service 2016, och även föregående års avtalsrörelser, kom mycket att kretsa kring frågan om relationen mellan våra och Unionens kollektivavtal. Journalistförbundet hamnade i en föga önskvärd situation då Unionen mobiliserade till konflikt för ett avtalskrav som våra medlemmar valt att inte driva – ökade avsättningar till s.k flexpension. Konflikten avblåstes efter ett interimistiskt beslut om fredsplikt i Arbetsdomstolen, men hann dessförinnan ställa några besvärliga frågor på sin spets.

En kort historisk tillbakablick kan vara på sin plats för att förklara hur situationen har uppkommit. SIF – som fusionerades med HTF 2008 och bildade Unionen – har sedan gammalt tecknat avtal inom public service-området. Det förekom dock redan historiskt att journalister var organiserade inom Journalistförbundet. SIF och Journalistförbundet träffade

därför 1963 ett dubbelorganiseringsavtal för public service, som i korthet innebar att SIF skulle företräda journalister i fackliga frågor och Journalistförbundet i yrkesfrågor. Detta avtal förnyades ett antal gånger under 1960- och 70-talen.

I början av 1980-talet tog public service-företagen intryck av kritik som riktats för att man tillhörde en organisation inom SAF (numera Svenskt Näringsliv). Företagen bytte därför arbetsgivarorganisation till den då från SAF fristående Tidningsarbetsgivarna (TA). Journalistförbundet, som sedan 1950-talet tecknat kollektivavtal för journalister med TA, hävdade då att förbundets avtal även omfattade journalister inom public service. Förbundet drev kampanj för att få ett eget PS-avtal, vilket förbundet sedermera också fick under 1980-talets första år.

Detta skedde naturligtvis på kollisionskurs med SIF, som fortsatte att hävda giltigheten av sitt avtal och den tidigare överenskommelsen om dubbelorganisering mellan förbundet. Journalistförbundet uppmanade dubbelorganiserade medlemmar att utträda ur SIF, för att de på så vis skulle omfattas av förbundets avtal. Konflikten behandlades med försök av medling från TCO och även av PTK:s styrelse 1985, utan att någon ny överenskommelse mellan förbunden kunde träffas. Sedan över 30 år tillbaka gäller alltså Unionens (tidigare SIF:s) och Journalistförbundets avtal "sida vid sida", och kan omfatta samma grupper av medarbetare, beroende på vilken organisation medarbetaren är medlem i.

Sedan 2013 har Unionen och Medieföretagen infört andra regler om programanställning i sina avtal, vilket innebär en drivkraft för programanställda journalister att undvika medlemskap i Journalistförbundet för att kunna få längre visstidsanställningar.

Kommunikationen mellan förbunden är bättre idag än på länge. Men under förhandlingarna 2016 varslade Unionen om konflikt runt frågan om flexpension. Utöver att detta öppnade för risken att ha olika system för pensionsavsättning i de respektive avtalen, belyste konfliktvarslet också allvarliga problem runt arbetsgivarens syn på begreppet neutralitet.

Bedömningen är att vi bör göra vad vi kan för att undvika att hamna i en liknande situation under avtalsrörelsen 2017. Vi har därför haft för fortlöpande diskussioner med Unionen för att undersöka möjligheten att samordna våra krav och i bästa fall få ett slut på den destruktiva "avtalsshopping" som de divergerande avtalsvillkoren öppnar för. Dessa diskussioner är ännu pågående.

Det ovan sagda leder till ett övervägande om att public service-avtalet behöver behandlas i särskild ordning under avtalsrörelsen 2017.

Löneavtalet

Avtalsrörelsen 2016 innebar förhållandevis stora förändringar i löneavtalen i samtliga våra kollektivavtal med Medieföretagen. Den process som tidigare funnits som en rekommendation är nu avtalstext. Det innebär att skrivningarna om lönesamtal, medarbetarsamtal och, i förekommande fall, åtgärdsplaner nu är tvingande. Löneavtalet innehåller, i och med processen, en större tonvikt på det enskilda samtalet mellan chef och medarbetare, samtidigt som klubbens roll i den övergripande samverkansprocessen – kring lönekriterier, lönepolicy, med mera – har förstärkts och förtydligats.

Löneprocessen har implementerats i olika hög grad på olika arbetsplatser, varför klubbarnas erfarenheter av det nya löneavtalet sannolikt varierar. I och med att 2016 års avtal var ettårigt har det inte funnits utrymme att utvärdera erfarenheterna av löneavtalet.

Omvärlden

Löneutrymmet i 2016 års kollektivavtal har, precis som föregående år, varit helt beroende av det ”märke” som förhandlas fram mellan parterna inom industrin.

Tanken med detta har – allt sedan Industriavtalet träffades för 20 år sedan – varit att den internationellt konkurrensutsatta sektorn ska vara normerande för lönesättningen på hela den svenska arbetsmarknaden.

Vad industrins parter kommer fram till i 2017 års avtalsrörelse har således även fortsättningsvis avgörande betydelse för våra förhandlingar. Inför 2017 har facken inom industrin (IF Metall, Unionen och Sveriges Ingenjörer) krävt ett ettårigt avtal med löneökningar om 2,8 procent – samma krav som parterna gick in med i fjolårets avtalsrörelse. Förbunden kräver också en fortsatt utbyggnad av industrins system med deltidspension.

Svenskt Näringsliv har å sin sida förklarat att de vill se löneökningar som understiger 1,5 procent – med argumentet att en högre löneökningstakt skulle vara oansvarigt utifrån det osäkra läget i världsekonomin.

Retoriken och argumentationen mellan parterna känns överhuvudtaget i mångt och mycket igen från fjolårets avtalsrörelse. Huruvida detta innebär en mindre dramatisk avtalsrörelse än förra året återstår att se.

Fjolårets stora konfliktfråga, som berörts ovan, rörde införandet av den så kallade flexpensionen på den privata tjänstemannasektorn. För att lösa frågan inför 2017 års förhandlingar har Almega tillsammans med Unionen och Sveriges ingenjörer arbetat med en enskild överenskommelse, där flexpensionen ska behandlas tillsammans med en rad andra frågor – en vägledning till hur avtalsurlistor träffas vid arbetsbristuppsägningar och en reglering av beredskapstid, med mera. I skrivande stund har resultaten av dessa överläggningar ännu inte offentliggjorts.

En eventuell överenskommelse mellan Almega och Unionen/Sveriges ingenjörer kommer att behöva analyseras noggrant av Journalistförbundets avtalsdelegation inför årets förhandlingar.

Avtalskonferens - så funkar det

Avtalskonferensens uppgift är att diskutera och prioritera vilka krav Journalistförbundet ska driva i kommande avtalsförhandlingar och att utse avtalsdelegerade som tillsammans med förbundsstyrelsen deltar i avtalsförhandlingarna. Vilka krav förbundet överlämnar till motparten beslutas av Förbundsstyrelsen (FS) tillsammans med den delegation som konferensen utser.

Enligt Journalistförbundet stadgar är det FS som beslutar om delegationens storlek och hur delegationen ska utses. FS har inför årets konferens beslutat att delegationen ska bestå av tre ledamöter, jämte suppleanter, från avtalsområdet dagspress. För etermedieavtalet utses en ledamot, jämte suppleant. För tidskrift, public service och bemanning utses två ledamöter för respektive avtalsområde, jämte suppleanter. Konferensens beslut bereds av en valnämnd som utses under konferensen.

Konferensen kommer att diskutera prioriterade krav och områden i två former: dels under grupparbeten, dels i en öppen diskussion i plenum. Detta år kommer deltagarna från public service-företagen att träffas gruppvis för sig, utifrån den speciella situationen i public service-förhandlingarna.